'Omgaan met elkaar en met de waarheid'

Gezamenlijke afspraken
voor en door de gemeenteraad van Sittard-Geleen

Januari 2023

Wij, gemeenteraadsleden van Sittard-Geleen, willen respectvol omgaan met elkaar en met ambtenaren, we zijn open en eerlijk en bevorderen het debat op basis van feiten.

Dat doen we voor elkaar: Elk raadslid, elke bestuurder en elke ambtenaar is een medemens en medeburger. Op basis daarvan verdient ieder raadslid, iedere bestuurder en iedere ambtenaar een correcte bejegening.

Dat doen we voor de burger: Ieder raadslid vervult een cruciaal ambt binnen onze democratische rechtstaat, dat zelf ook respect afdwingt. Gezamenlijk staan raadslid, bestuurder en ambtenaar in voor goed bestuur in Sittard-Geleen. Een respectvolle omgang met elkaar en met de waarheid maakt het beter mogelijk om met elkaar tot een werkelijke beraadslaging te komen op basis van feiten en (eerlijke) overwegingen. Dat is essentieel voor een zorgvuldige besluitvorming.

Dat doen we vanwege de geloofwaardigheid van de politiek: De manier waarop het college en de raad onderling en met elkaar omgaan is van invloed op de geloofwaardigheid van de politiek en het vertrouwen in de overheid.

In dit boekje zijn afspraken vastgelegd die wij, de leden van de gemeenteraad van Sittard-Geleen, hebben gemaakt over de omgang met elkaar en met de waarheid. Dit is een concept. We gaan de afspraken in de praktijk brengen en evalueren. Na evaluatie kunnen de afspraken deel gaan uitmaken van de gedragscode.

Hoe we omgaan met elkaar tijdens en buiten de raadsvergaderingen:

- We erkennen en bevestigen de ander in zijn rol als raadslid
- We vallen elkaar niet persoonlijk aan
- We twijfelen niet aan elkaars integriteit
- We twijfelen er niet aan dat ieder raadslid vanuit zijn eigen opvatting het algemeen belang dient en de rechten van individuen wil beschermen
- We komen in de openbaarheid op voor elkaar en voor het ambt
- Wanneer we ons gekwetst voelen gaan we in gesprek met degene die kwetste

Als gemeenteraadsleden erkennen en bevestigen we elkaar in de rol van volksvertegenwoordiger en raadslid. Als symbool voor deze erkenning zeggen we elkaar voorafgaand en na afloop van de raadsvergadering op respectvolle wijze gedag.

We vallen elkaar niet aan en we beschermen elkaar tegen de aanval van een ander. Ook in de media en op sociale media onthouden we ons van aanvallen op de persoon. Wanneer een collega persoonlijk wordt aangevallen (in woorden) beschermen we die actief. We krijgen daarbij hulp van de voorzitter van de Gemeenteraad of een Ronde of commissievergadering. We hebben hierbij extra oog voor éénmansfracties.

We komen in het openbaar op voor elkaar en het ambt. We accepteren niet dat een collega-raadslid, ambtenaar, wethouder of burgemeester onheus wordt bejegend en we treden daar actief tegen op.

We twijfelen niet in het openbaar – in de raad, de media of op de sociale media – aan elkaars integriteit of aan de integriteit van een bestuurder.

We onthouden ons in het openbaar (zowel op social media en in vergaderingen) van negatieve uitlatingen over gemeenteambtenaren en anderen die zich er niet tegen kunnen verweren. Gemeenteambtenaren worden niet specifiek met naam genoemd, noch in de raadszaal noch daarbuiten.

We spreken af dat wie zich gekwetst voelt in gesprek gaat met degene die kwetste. Indien gewenst kan dat onder externe begeleiding. We proberen onderlinge conflicten te voorkomen en zo snel mogelijk op te lossen. We proberen de invloed van een eventueel conflict op het raadswerk te beperken

Hoe gaan we om met de waarheid tijdens raadsvergaderingen en daarbuiten:

- We verdraaien de feiten niet
- We werken er samen aan dat de feiten op tafel komen
- We zijn eerlijk over onze overwegingen
- We luisteren naar elkaars argumenten en beschouwen ze als bijdrage aan zorgvuldige besluitvorming

Als raadsleden streven we naar de hoogste kwaliteit van besluitvorming. Het is een gezamenlijke opdracht om de feiten die van belang zijn voor goede besluitvorming op tafel te krijgen, zodat de belangen en rechten van alle betrokkenen kunnen worden gewogen.

We luisteren naar elkaars argumenten en die van de leden van het college van B&W en accepteren deze als bijdragen tot zorgvuldige besluitvorming. We tonen oprechte interesse in standpunten van anderen.

We verdraaien de feiten niet. We zijn eerlijk over onze overwegingen. Wanneer het nodig is komen we terug op een eerder ingenomen standpunt. Wanneer anderen van standpunt veranderen onder druk van nieuwe inzichten of het luisteren naar argumentatie van anderen dan respecteren we dat en voegen er geen negatieve kwalificaties aan toe.

We houden ons tijdens vergaderingen en bijeenkomsten aan het Reglement van orde. Aanwijzingen van de voorzitter volgen we op. We voorkomen dat we tijdens de raadsvergadering bezig zijn met andere zaken. We vermijden het hinderlijk gebruik van elektronica. We onthouden ons van onwelvoeglijke taal, stemverheffing en beledigende of kwetsende uitlatingen naar personen. We beheersen ons ook non-verbaal, zo onthouden we ons van hoorbare verzuchtingen en diskwalificerende gebaren.

We bespreken kwesties op een passende locatie en setting. Politieke debatten tussen raadsleden vinden plaats in het huis van de gemeenteraad. Debatten en verschillen van inzicht tussen raadsleden worden niet bij de borrel, op social media en op verjaardagen besproken.

Hoe we omgaan met vermoedens van integriteitschendingen:

- We trekken elkaars integriteit niet in twijfel
- Als er desondanks een vermoeden van een integriteitschending ontstaat wenden we ons tot de burgemeester en houden ons aan het protocol dat we daarvoor hebben
- We accepteren de uitkomst van een professioneel integriteitsonderzoek

We trekken elkaars integriteit niet in twijfel. Wanneer sprake is van een mogelijke of vermoedelijke integriteitschending dan leggen we die voor aan de burgemeester.

Wat we in die gevallen wel en niet doen is apart afgesproken in de procesafspraken. Bij het omgaan met integriteitskwesties houden we ons aan de drie principes die in de procesafspraken zijn opgenomen: onpartijdige handhaving, terughoudendheid met publiciteit en zorgvuldigheid naar de vermoedelijke schender.

We misbruiken vermoedens van integriteitschendingen niet voor politieke of persoonlijke doeleinden.

We accepteren de uitkomst van een professioneel uitgevoerd feitenonderzoek. We doen zelf geen onderzoek.

Hoe we omgaan met mogelijke schendingen van deze afspraken:

- We ondersteunen elkaar bij het houden aan deze regels en spreken elkaar waar nodig aan
- Wie op de een of andere manier de afspraken schendt, erkent dat en verontschuldigt zich
- We evalueren de afspraken periodiek

Raadsleden ondersteunen elkaar in het zich houden aan deze afspraken. Indien een raadslid zich in de ogen van een ander raadslid niet houdt aan de afspraken, spreekt deze hem of haar op gepaste wijze aan. Aanspreken doen we niet in het openbaar of collectief

Voorzitters (van commissies en gemeenteraad) wordt gevraagd er extra op te letten en waar nodig er tijdens de vergadering op gepaste wijze op in te spelen. Aanwijzingen van de voorzitter worden geaccepteerd en opgevolgd.

Wie op de een of andere manier de afspraken schendt, erkent dat en verontschuldigt zich. Collega's nemen genoegen met deze excuses en misbruiken de fout en de excuses niet voor politiek gewin.

We evalueren op afgesproken wijze de afspraken, hoe ze in de praktijk uitpakken en of ze aanpassing behoeven.